

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนการประกอบธุรกิจ โรงสีของสหกรณ์และของเอกชนในจังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงต้นทุนและผลตอบแทนของการประกอบธุรกิจ โรงสีของสหกรณ์และโรงสีของเอกชนและนำมาเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนในการประกอบธุรกิจ โรงสีของสหกรณ์กับโรงสีของเอกชนว่าเป็นอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการจัดตั้งโรงสีของกลุ่มเกษตรกรในรูปแบบของสหกรณ์ และสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำข้อมูลที่ได้ไปวางแผนต่อไป โดยทำการศึกษาจากผู้ประกอบธุรกิจโรงสีขนาดใหญ่ในจังหวัดพะเยาจำนวน 10 แห่ง แบ่งเป็นโรงสีของสหกรณ์จำนวน 3 แห่ง และโรงสีของเอกชนจำนวน 7 แห่ง โดยกำหนดระยะเวลาการดำเนินธุรกิจในปี พ.ศ. 2545 การศึกษาครั้งนี้อาศัยข้อมูลเบื้องต้นจากแบบสอบถามที่ใช้สัมภาษณ์ผู้ประกอบธุรกิจโรงสีขนาดใหญ่ทั้ง 10 แห่ง และรวบรวมจากเอกสาร ข้อมูลทางวิชาการ หนังสือและข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อให้การศึกษานี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของผู้ประกอบธุรกิจโรงสีของสหกรณ์และโรงสีของเอกชน โดยอาศัยเครื่องมือทางการเงินทั้ง 2 วิธีประกอบการวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) และใช้อัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (Internal Rate of Return : IRR) เพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการลงทุน

สรุปผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบธุรกิจโรงสีขนาดใหญ่ในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบธุรกิจโรงสีของสหกรณ์จำนวน 3 แห่ง พบว่าโรงสีของสหกรณ์มีระยะเวลาเริ่มดำเนินงานโดยเฉลี่ยอยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2540 ส่วนโรงสีของเอกชน จำนวน 7 แห่ง พบว่าโรงสีของเอกชนมีระยะเวลาเริ่มดำเนินงานโดยเฉลี่ยอยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2521

ต้นทุนเฉลี่ยของผู้ประกอบธุรกิจโรงสีของสหกรณ์และโรงสีของเอกชนในจังหวัดพะเยา

ต้นทุนเฉลี่ยในการประกอบธุรกิจโรงสีของสหกรณ์และโรงสีของเอกชน ในจังหวัดพะเยา ประกอบไปด้วยต้นทุนที่เป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุน และต้นทุนที่เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ซึ่งจะมีความแตกต่างกันของต้นทุนดังต่อไปนี้

ต้นทุนที่เป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุน ประกอบไปด้วยเครื่องจักรและอุปกรณ์ และอาคาร และสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลเงินลงทุนแรกเริ่มในการก่อสร้างโรงสีพร้อมอุปกรณ์ มาตรฐานตามแบบของกรมส่งเสริมสหกรณ์ พ.ศ. 2545 จำนวน 11,886,047.00 บาท

ต้นทุนที่เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ประกอบไปด้วย ค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนวัตถุดิบ ค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนแรงงาน และค่าใช้จ่ายในการผลิต ซึ่งผู้ประกอบการโรงสีของสหกรณ์มี ต้นทุนที่เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโดยเฉลี่ยทั้งสิ้นจากการแปรรูปข้าวเปลือกเพื่อจำหน่าย จำนวน 10,176,443.33 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 98.78 ของรายได้ทั้งสิ้น สำหรับผู้ประกอบการ โรงสีของเอกชนมีต้นทุนที่เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโดยเฉลี่ยทั้งสิ้น จำนวน 32,900,314.52 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 95.36 ของรายได้ทั้งสิ้น จากข้อมูลดังกล่าวพบว่าต้นทุนที่เป็น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน โรงสีของสหกรณ์สูงกว่าโรงสีของเอกชน ร้อยละ 3.42 ของรายได้ทั้งสิ้น เนื่องโรงสีของ สหกรณ์ทำการสีข้าวในปริมาณที่น้อยกว่าโรงสีของเอกชน

รายได้เฉลี่ยและผลกำไร (ขาดทุน) เฉลี่ยของผู้ประกอบการโรงสีของสหกรณ์และโรงสี ของเอกชน ในจังหวัดพะเยา

รายได้และผลกำไร โดยเฉลี่ย ของผู้ประกอบการโรงสีของสหกรณ์และโรงสีของเอกชน ใน จังหวัดพะเยา พบว่ารายได้ดังกล่าวเป็นรายได้ที่เกิดจากการสีข้าวเพื่อจำหน่าย และรายได้จากการ ให้บริการสีข้าว ในส่วนของรายได้ที่เกิดจากการสีข้าวเพื่อจำหน่ายผู้ศึกษาได้สมมุติว่าโรงสีของ สหกรณ์และโรงสีของเอกชนซื้อข้าวเปลือกเพื่อทำการแปรรูป (สีข้าว) ทั้งหมดและสามารถจำหน่าย ผลผลิตที่ได้จากการสีข้าวได้ทั้งหมดเช่นเดียวกัน จากสมมุติฐานดังกล่าวพบว่าโรงสีของสหกรณ์มี รายได้โดยเฉลี่ยทั้งสิ้นจำนวน 10,301,818.67 บาท และมีผลกำไรเฉลี่ยร้อยละ 1.22 ของรายได้ทั้งสิ้น ส่วนโรงสีของเอกชนมีรายได้โดยเฉลี่ยทั้งสิ้น จำนวน 34,502,640.00 บาท และมีผลกำไรเฉลี่ย ร้อยละ 4.64 ของรายได้ทั้งสิ้น ซึ่งโรงสีของเอกชนมีรายได้โดยเฉลี่ยสูงกว่าโรงสีของสหกรณ์ถึง 2.35 เท่า และมีผลกำไรเฉลี่ยสูงกว่าโรงสีของสหกรณ์ร้อยละ 3.42 ของรายได้ทั้งสิ้น เนื่องจาก โรงสีของเอกชนสามารถแปรรูป (สีข้าว) เพื่อก่อให้เกิดรายได้ได้สูงกว่าโรงสีของสหกรณ์

การวิเคราะห์ผลตอบแทนของผู้ประกอบการโรงสีของสหกรณ์และโรงสีของเอกชน ในจังหวัดพะเยา

จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนของผู้ประกอบการโรงสีของสหกรณ์และโรงสีของเอกชน ในจังหวัดพะเยา ปรากฏว่าโรงสีของสหกรณ์มีระยะเวลาคืนทุน 94 ปี 8 เดือน ส่วนโรงสีของเอกชน มีระยะเวลาคืนทุน 7 ปี 4 เดือน จะเห็นได้ว่าโรงสีของเอกชนมีระยะเวลาคืนทุนเร็วกว่าโรงสีของ

สหกรณ์ ส่วนการวิเคราะห์ผลตอบแทนที่แท้จริง ปรากฏว่าโรงสีของสหกรณ์มีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงต่ำกว่าร้อยละ 1 ส่วนโรงสีของเอกชนมีผลตอบแทนที่แท้จริงอยู่ในช่วง ร้อยละ 12 – 13 แสดงให้เห็นว่าโรงสีของเอกชนมีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงสูงกว่าโรงสีของสหกรณ์

จากข้อมูลสามารถสรุปได้ว่าโรงสีของเอกชนมีต้นทุนเฉลี่ยต่ำกว่าโรงสีของสหกรณ์ และยังมีผลตอบแทนดีกว่าโรงสีของสหกรณ์ ซึ่งผลที่ได้ทำให้ไม่สอดคล้องกับที่รัฐบาลต้องการในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ข้าวเปลือกและเพิ่มรายได้ของเกษตรกรสมาชิกและเกษตรกรทั่วไป รวมถึงการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งโรงสีให้แก่กลุ่มเกษตรกรในรูปของสหกรณ์ จากข้อมูลที่ได้ผู้ศึกษาได้ค้นพบปัญหาผู้ประกอบการโรงสีของสหกรณ์ และหน่วยงานของรัฐต้องเข้ามาร่วมแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหาในการบริหารจัดการของสหกรณ์ ปัญหาการตลาด เป็นต้น เพื่อให้โรงสีของสหกรณ์มีผลตอบแทนที่ดีเทียบเท่ากับโรงสีของเอกชน

ปัญหาที่พบของผู้ประกอบการโรงสีของสหกรณ์

จากการศึกษาทำให้ทราบว่าโรงสีของสหกรณ์ทำการแปรรูป (สีข้าว) เพื่อจำหน่ายในปริมาณที่ต่ำกว่ากำลังการผลิตของเครื่องสีข้าว จำนวน 8,852,000.00 กิโลกรัม หรือทำการสีข้าว ร้อยละ 14.88 ของกำลังการผลิตของเครื่องสีข้าวเท่านั้น ส่งผลให้โรงสีของสหกรณ์มีผลกำไรจากการประกอบการไม่คุ้มกับการลงทุน ดังนั้นงบการเงินของโรงสีสหกรณ์เมื่อนำค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ตัวเงินมาหัก(ค่าเสื่อมราคา)ทำให้ธุรกิจโรงสีประสบผลขาดทุน ประกอบกับผู้ประกอบการโรงสีของสหกรณ์ในจังหวัดพะเยายังบริหารจัดการภายใต้กรอบของกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของสหกรณ์ หรือโดยคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ไม่ก่อให้เกิดความเป็นอิสระ รวมถึงขาดการควบคุมที่ดี ตามหลักการควบคุม ได้แก่ การวางแผน งบประมาณ การเงินการบัญชี และการวิเคราะห์ ในเรื่องของการวางแผนโรงสีของสหกรณ์มักมีการวางแผนในระยะสั้น รวมถึงขาดระบบสารสนเทศที่ทันสมัยมาช่วยในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ ดังนั้นเมื่อสหกรณ์ตัดสินใจลงทุนประกอบการที่ใช้เงินทุนสูงทำให้การดำเนินธุรกิจในระยะยาวประสบปัญหา ด้านเงินทุนหมุนเวียน และสภาพคล่องทางการเงิน เป็นต้น

ปัญหาด้านตลาด เนื่องจากสหกรณ์ไม่มีตลาดรองรับผลิตผลที่ได้ ถึงแม้จะผลิตเต็มกำลังการผลิตแต่ไม่สามารถจำหน่ายได้ อาจส่งผลให้ต้นทุนและค่าใช้จ่ายสูงมากยิ่งขึ้น และทำให้สหกรณ์ขาดทุนมากขึ้น สาเหตุมาจาก สหกรณ์ขาดโครงสร้างและระบบการจัดการที่ดีพอที่จะแข่งขัน

กับโรงสีของเอกชนได้ เพราะโครงสร้างของสหกรณ์ยังขึ้นอยู่กับผู้จัดการเพียงคนเดียวในการบริหารจัดการทุกหน่วยงานนับตั้งแต่ผลิตถึงการตลาด

ข้อเสนอแนะ

สำหรับหน่วยงานของรัฐที่ให้การส่งเสริมสหกรณ์ให้ประกอบธุรกิจโรงสี ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ด้านการบริหารจัดการ ควรจัดให้มีพัฒนาการกรมการดำเนินงานของสหกรณ์ให้มีความพร้อมในการบริหารงานสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น สหกรณ์ต้องมีระบบสารสนเทศที่ทันสมัย มีข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอเพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจ มีการกำหนดคุณสมบัติของกรมการดำเนินงานของสหกรณ์ให้เหมาะสมกับลักษณะของสหกรณ์

การส่งเสริมให้สหกรณ์ประกอบธุรกิจโรงสี จำเป็นต้องมีกำหนดเงื่อนไข และตรวจสอบความพร้อมของสหกรณ์ที่ได้รับการส่งเสริมว่ามีศักยภาพเพียงพอหรือไม่อย่างไร และต้องเข้าร่วมกับสหกรณ์ที่ได้รับการส่งเสริมวางแผนการดำเนินงานในระยะยาวอย่างจริงจังจึงมีความคุ้มค่าในการลงทุนหรือไม่อย่างไร เพราะการวางแผนและการจัดทำงบประมาณเป็นแนวทางในการปฏิบัติ พร้อมทั้งมีการติดตามควบคุมให้เป็นไปตามแผนงานและงบประมาณที่จัดทำไว้ เนื่องจากงบประมาณเป็นกระบวนการวางแผนการใช้จ่ายเงิน ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากต้นทุนและประมณรายได้ ของสหกรณ์

สำหรับสหกรณ์ทั่วไปที่สนใจประกอบธุรกิจโรงสี ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

สหกรณ์ควรมีระบบสารสนเทศที่ดี กล่าวคือสามารถให้ข้อมูลที่ทันสมัย ทันต่อสภาวะการ และสามารถนำมาใช้ในการประกอบการตัดสินใจให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

รูปแบบและวิธีการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ควรมีการพัฒนาให้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจและการแข่งขันของตลาด สหกรณ์ควรมีการสนับสนุนซึ่งกันและกันทั้งในระดับจังหวัด และระดับชาติ

ข้อเสนอแนะในการศึกษารังต่อไป

1. ผลการศึกษารังนี้พบว่าต้นทุนรวมของสหกรณ์สูงกว่าเอกชนดังนั้นควรมีการศึกษาหาเทคนิคในการผลิต (สีข้าว) เพื่อลดต้นทุนในการสีข้าว
2. เนื่องจากสหกรณ์ไม่มีระบบสารสนเทศที่ทันสมัยดังนั้นควรมีการศึกษาเพื่อค้นหาวิธีการสื่อสารที่เหมาะสมเพื่อกระจายความรู้ความเข้าใจรูปแบบและวิธีการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ให้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจและการแข่งขันของตลาด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University.
All rights reserved